

**Dirección Xeral de Formación Profesional
Rede de Conservatorios Profesionais de Música e Danza de Galicia**

MD85PRO01

Programación

Centro: CMUS Profesional de Santiago de Compostela

Materia/disciplina: Técnicas de composición aplicadas á didáctica

Curso: 2022 - 2023

Sabela Senn Lozoya

Índice

1	Introdución.....	3
2	Metodoloxía.....	3
3	Atención á diversidade.....	3
4	Temas transversais.....	4
	4.1. Educación en valores.....	4
	4.2. Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC´s).....	4
5	Actividades culturais e de promoción das ensinanzas.....	4
6	Secuenciación do curso.....	5
	6.1. Curso: 6º de Grao Profesional.....	5
	6.1.1. Obxectivos.....	5
	6.1.2. Contidos.....	5
	6.1.3. Avaliación.....	6
	6.1.4. Medidas de recuperación.....	8
	6.1.5. Recursos didácticos.....	9
7	Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica.....	9
8	Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento.....	10
9	Criterios para a obtención dos premios fin de grao.....	10
10	ANEXOS.....	10
	10.1. Criterios para a obtención dos premios fin de grao.....	10

1 **Introdución**

Segundo o Decreto 203/2007, do 27 de setembro, polo que se establece o currículo das ensinanzas profesionais de réxime especial de música, específico para a comunidade autónoma de Galicia, a materia de Composición aplicada á didáctica forma parte dunha das optativas ofertadas para o último curso de Grao Profesional. Ten como finalidade que o alumnado poida continuar os estudos de Grao Superior na opción de Pedagogía da Linguaxe Musical, aínda que non se descartan outras especialidades. Esta optativa posibilita ao alumnado o acceso ao coñecemento aplicado de técnicas de composición diferentes ás que estudaron en harmonía, poñendo o enfoque na parte didáctica. A materia impartirase no sexto curso de Grao Profesional cunha duración dunha hora semanal.

2 **Metodoloxía**

Dende o principio a materia de composición aplicada á didáctica deberá atender a tres vertentes: o ensino instrumental, o ensino da linguaxe musical e o ensino musical en ámbitos diferentes ao conservatorio, xa que esta materia debe preparar ao alumnado para poder dar clase en diferentes niveis educativos, dependendo dos seus estudos posteriores. As actividades que se desenvolvan serán sempre de carácter constructivista. Potenciarase a elaboración de recursos e materiais didácticos polos propios alumnos e o desenvolvemento do seu espírito crítico, tan necesario á hora de escoller métodos de ensino.

A dinámica do grupo será variada realizándose actividades individuais, en grupo e colectivas favorecendo na aula un ambiente de intercambio e colaboración.

A aprendizaxe propiciará situacións que sexan motivadoras para o alumnado ou que favorezan a potenciación da motivación que se sinte, de xeito natural, ante o fenómeno musical. É fundamental crear contextos de aprendizaxe que lles obriguen a ter presentes os contidos xa coñecidos e garantir a construción das novas aprendizaxes a través dos coñecementos adquiridos previamente.

3 **Atención á diversidade**

As medidas que se levarán a cabo para a atención á diversidade atópanse detalladas no Plan de atención á diversidade do centro, dispoñible na páxina súa páxina web.

4 Temas transversais

4.1. Educación en valores

A importancia da experiencia previa do alumnado será o elemento do que partir en numerosas ocasións, xa que a totalidade da aula ven de levar moitos anos participando en procesos de ensino-aprendizaxe en diversos centros. A educación en valores considérase esencial no que supón ser un exemplo para o alumnado, considerando fundamental a empatía, a igualdade e o feito de non permitir a discriminación.

4.2. Tratamento das tecnoloxías da información e da comunicación (TIC's)

A aplicación da tecnoloxía da información e comunicación (TIC) e as Novas Tecnoloxías levounos a unha nova revolución, permitindo un crecemento enorme, evolución e perfeccionamento do proceso creativo musical. Non obstante, faise necesario regularlas, e, seguindo a normativa do noso centro, establecemos o seguinte regulamento:

1. Non se permite o uso de teléfonos móbiles, así coma calquera outro dispositivo electrónico equiparable, dentro das aulas, agás nos casos en que o profesor ou profesora o autorice e sexa con fins didácticos.
2. Non se permite o uso na aula ou fora dela de ningún programa ou aplicación informática que recopile ou faga uso de calquera dato do alumnado (datos persoais, datos de avaliación e seguemento) agás CENTROSNET, e a súas aplicacións para dispositivos móbiles, ou calquera outro establecido e/ou autorizado pola consellería.
3. Poderanse utilizar outros programas ou aplicacións informáticas que non recopile nin faga uso de calquera dato do alumnado (metrónomo, afinador, etc.).
4. Para o uso de calquera outro programa ou aplicación informática do que non se faga mención na programación didáctica correspondente ou recopile ou faga uso de algún dato de carácter persoal ou referente ao seguemento ou avaliación do alumnado, deberáse pedir autorización expresa a cada alumno ou alumna, ou aos seus titores legais, de ser o caso.
5. No caso de que o profesorado ou o alumnado precisen facer uso do móbil ou de calquera outro dispositivo electrónico semellante nas aulas por algún motivo de forza maior e xustificable, deberá pedirse autorización á Dirección do Centro.

5 Actividades culturais e de promoción das ensinanzas

Estas actividades estarán organizadas ou coordinadas polo centro, ou colaborando con outras entidades alleas, e estarán relacionadas con aspectos propios das ensinanzas de música: Cursos especializados, asistencia a concertos ou ensaios de agrupacións de música, concertos fóra do centro, etc.. Os alumnos e alumnas e os seus responsables legais estarán informados con anterioridade de tódolos datos pertinentes. Nestas actividades,

organizadas para incentivar aos alumnos e alumnas e mellorar a súa educación, se resaltarán, ademais valores de respecto e convivencia, entre outros.

Fomentarase a asistencia aos concertos didácticos e audicións programados habitualmente no centro fóra do seu horario lectivo.

6 Secuenciación do curso

6.1. Curso: 6º de Grao Profesional

6.1.1. Obxectivos

- Coñecer as técnicas compositivas e os procedementos básicos para a elaboración de exercicios e pequenas composicións.
- Coñecer os elementos da linguaxe musical e as súas aplicacións na práctica compositiva.
- Analizar obras de carácter didáctico e artístico que sirvan como modelo compositivo. Utilizar en exercicios escritos os elementos e procedementos estudados.
- Compoñer pezas breves partindo de: un motivo, unha melodía ou un texto dado.
- Desenvolver a creatividade compoñendo pezas libres.
- Valorar os elementos da linguaxe musical utilizados na composición, aplicándoos de xeito lóxico e coherente.
- Valorar o patrimonio cultural galego para escoller textos, coñecer aos autores ou compoñer baseándose na música tradicional galega.
- Valorar a figura da muller ao longo da historia da música.

6.1.2. Contidos

Primeiro trimestre

- Aplicación dos diferentes tipos de acordes tonais básicos propios da tonalidade.
- Elaboración de fórmulas harmónicas e cadenciais básicas dos grados tonais.
- A melodía acompañada: construción do acompañamento para a melodía.
- Construción de frases simples comprendendo os conceptos de motivo, semifrase e frase.

- As notas alleas a melodía: nota de paso e floreo.
- O canon a través dunha secuenciación de acordes.
- A percusión corporal como instrumento. Musicogramas básicos.
- Utilización do instrumental Orff.
- Consideracións melódicas: relacións interválicas, direccionalidade, rexistro e fraseo.
- Consideracións rítmicas: fórmulas rítmicas na elaboración de células, motivos, semifrases e frases.

Segundo trimestre

- Pequenas formas binarias e ternarias.
- Modulacións diatónicas, cromáticas e enarmónicas.
- Elaboración de melodías e acompañamentos modais.
- As notas alleas á harmonía: outras notas de adornos.
- Traballo auditivo e analítico da creación e utilización de acompañamentos. Distintas fórmulas rítmicas para a creación de acompañamentos. Patróns rítmicos.
- Traballo auditivo e analítico dos procedementos de imitación, elaboración e transformación temática.

Terceiro trimestre

- Aplicación dos acordes cuatriadas, triadas aumentadas e diminuídas.
- Modalidade/Tonalidade.
- Procedementos de imitación, elaboración e transformación temática.
- O ritmo harmónico.
- Relación texto-música.
- A música tradicional e popular e a súa aplicación didáctica.

6.1.3. Avaliación

Na avaliación preténdese coñecer e valorar se o alumnado acadou as capacidades sinaladas nos obxectivos. Salientamos a importancia de coñecer a evolución na adquisición de coñecementos e no desenvolvemento das capacidades.

A reflexión non só partirá de se acadaron os obxectivos propostos, senón tamén do que non se acadou e doutros que se acadaran. Faranse tanto na aula como no moodle.

Procederase a unha avaliación inicial, na que se tome constancia do punto de partida. Non se esixen uns coñecementos previos específicos da materia, pois se partirá da experiencia do alumnado ao longo de todas as súas vivencias en procesos de ensino-aprendizaxe, máis é posible que exista alumnado realizando estudos universitarios relacionados co itinerario.

Avaliarase, así mesmo, outros elementos do proceso didáctico como os materiais, os espazos, os recursos e a práctica docente. Os recursos utilizados para a avaliación estarán baseados na observación e na reflexión. Observación diaria – con recollida precisa de datos que impidan o esquecemento e a confusión- do traballo de cada alumno e alumna, a súa evolución, a súa actitude ante a materia, os seus avances respecto a posición anterior e os erros ou estancamentos que puideran aparecer.

Criterios de avaliación

- Aplicar as técnicas compositivas e os procedementos básicos para a elaboración de exercicios e pequenas composicións. Mediante este criterio preténdese comprobar que o alumnado sabe utilizar as técnicas e procedementos estudados en composicións propias.
- Saber definir os elementos da linguaxe e musical e a súa aplicación na práctica compositiva. Trátase de comprobar a capacidade do alumno para seleccionar os elementos da linguaxe musical máis adecuados na composición dos seus traballos.
- Atopar mediante a análise de obras de carácter didáctico e artístico os elementos da linguaxe musical presentes nas mesmas. Mediante este criterio valorarase a capacidade de investigar e buscar recursos partindo da literatura musical analizada.
- Saber utilizar, en exercicios escritos, os elementos e procedementos estudados. Avaliarase o grao de asimilación, e posta en práctica das técnicas estudadas.
- Amosar creatividade na composición de pezas libres. Valorarase a iniciativa do alumnado á hora de afrontar o proceso creativo e o interese das súas propostas.
- Emitir xuízos críticos e respetuosos en canto á utilización dos elementos da linguaxe musical das composicións propias e alleas. Con este criterio comprobarase a capacidade para valorar de xeito crítico e constructivo o emprego de elementos da linguaxe musical nas pezas propias e dos compañeiros.

Mínimos esixibles

Para poder superar a optativa de Composición aplicada á didáctica, terán que entregarse alomenos cinco das actividades de entrega plantexadas por trimestre cunha caligrafía axeitada ou con partituras feitas con

programas específicos, así como cada unha das composicións finais de cada avaliación seguindo estas mesmas directrices.

Procedementos e ferramentas de avaliación

As probas trimestrais serán na súa maioría a través de traballos prácticos de composición, ademais dalgún debate sobre algunha obra analizada na clase ou o análise das mesmas por escrito.

Criterios de cualificación

Os criterios de cualificación de cada trimestre serán calculados mediante a media aritmética dos traballos de cada trimestre.

Por outra banda, para a avaliación final teranse en conta as seguintes porcentaxes por trimestre:

- Primeiro trimestre 33%
- Segundo trimestre 33%
- Terceiro trimestre 34%

6.1.4. Medidas de recuperación

Procedementos de recuperación ordinarios

O alumnado que non asista a clase realizará unha proba específica que consistirá nun exame e na entrega das actividades e traballos plantexados ao longo do curso:

- Unha proba específica que consistirá na elaboración, interpretación e xustificación pedagóxica dunha melodía con acompañamento a través dunha letra ou motivo, de tipo ABA, e a súa xustificación pedagóxica.
- Elaboración de composicións (10 actividades de diferente estilo, alomenos a metade utilizando software de creación de partituras) e xustificación pedagóxica das mesmas por escrito.

A entrega destes traballos será obrigatoria para calcular a media aritmética entre os mesmos e a proba específica, e poder superar a materia.

Procedementos de avaliación nos casos en que a avaliación continua non é posible

Como se indica anteriormente, o procedemento xeral de avaliación é o da **avaliación continua** pero, se o profesor ou profesora da materia considera que non ten os datos necesarios para avaliar a algún alumno/a de xeito continuo por mor das faltas de asistencia reiteradas, deberá convocalo para unha única proba (que poderá ter varias partes), de carácter escrito, oral ou instrumental, en función da materia, na semana de exames previa a

todas as sesións de avaliación. Neste caso o alumno ou alumna será convocado para dita proba cunha semana de antelación, alomenos.

Será o criterio do profesor ou profesora o que determine se un alumno ou alumna non pode ser avaliado seguindo os procedementos ordinarios da avaliación continua pero, en todo caso, o número de ausencias do alumno ou alumna deberá ser superior ao 50% das sesións de clase do trimestre.

O alumnado ao que non se lle poda aplicar a avaliación continua realizará unha proba específica que consistirá nun exame e na entrega das actividades e traballos plantexados ao longo do curso:

- Unha proba específica que consistirá na elaboración, interpretación e xustificación pedagóxica dunha melodía con acompañamento a través dunha letra ou motivo, de tipo ABA, e a súa xustificación pedagóxica.
- Elaboración de composicións (10 actividades de diferente estilo, alomenos a metade utilizando software de creación de partituras) e xustificación pedagóxica das mesmas por escrito.

A entrega destes traballos será obrigatoria para calcular a media aritmética entre os mesmos e a proba específica, e poder superar a materia.

A non asistencia á proba será cualificada coa nota mínima (1) por parte do profesor ou profesora da materia na sesión de avaliación correspondente.

Proba extraordinaria de avaliación (para materias con cualificación negativa)

O alumnado que non supere a materia na avaliación ordinaria realizará unha proba específica que consistirá nun exame e na entrega das actividades e traballos plantexados ao longo do curso:

- Unha proba específica que consistirá na elaboración, interpretación e xustificación pedagóxica dunha melodía con acompañamento a través dunha letra ou motivo, de tipo ABA, e a súa xustificación pedagóxica.
- Elaboración de composicións (10 actividades de diferente estilo, alomenos a metade utilizando software de creación de partituras) e xustificación pedagóxica das mesmas por escrito.

A entrega destes traballos será obrigatoria para calcular a media aritmética entre os mesmos e a proba específica, e poder superar a materia.

6.1.5. Recursos didácticos

- Recursos espaciais: aula, exteriores da aula onde se desenvolven as actividades relacionadas coa materia (concertos didácticos, conferencias...) tales como teatros, salas de concertos, etc...

- Recursos materiais: medios audiovisuais, ordenador e pizarra dixital. Material bibliográfico: libros, partituras, cadernos e outros materiais didácticos. Instrumentos: piano, instrumental Orff e os propios do alumnado.
- Recursos personais: Profesorado, alumnado, pais, nais ou titores. Músicos que leven a cabo concertos didácticos e conferencias.
- Recursos na rede: blogues de contidos musicais nos que atopar explicacións, exercicios, xogos educativos, vídeos e actividades diversas. Portais de elaboración de actividades educativas.

7 Procedementos de avaliación e seguimento da programación didáctica

Os departamentos reuniranse alomenos unha vez ao mes, na que se terá que comentar o seguimento da programación por parte dos profesores. Nesta valoración incluíránse os obxetivos non acadados de cada una das materias. Nas reunións de departamento o profesorado poderá achegar un documento de seguimento da avaliación onde rexistra as modificacións ou suxerencias a realizar na programación así coma as observacións dos grupos e a súa evolución.

É función do departamento participar no seguimento mensual, cando menos, da programación didáctica, e elaborar, rematado o curso escolar, unha memoria anual na que se avalíe a súa aplicación.

8 Procedementos para realizar a avaliación interna do departamento

Ao remate de cada trimestre valorarase o funcionamento interno do departamento en función dos datos obxetivos recollidos polo mesmo.

Á vista das actas correspondentes, os departamentos, despois das avaliacións ordinarias de final de curso, recollerán nunha memoria as propostas ou suxerencias de mellora non só de cara ao departamento senón tamén de cara ao centro educativo.

9 Criterios para a obtención dos premios fin de grao

Segundo a Orde do 10 de marzo de 2009, polo que se regula o procedemento para a obtención de matrícula de honor e premio de fin de grao para as ensinanzas de música e danza, o premio fin de grao concederase ao alumnado que cumpla os dous seguintes requisitos:

- Rematar os estudos profesionais de música cunha cualificación media de 8, polo menos, no último curso.
- Superar a proba anual correspondente ao final do curso, que deberá ser de carácter práctico e será valorada por un tribunal constituído para tal fin. Os criterios valorativos para a obtención do premio fin de grao

establecidos pola Comisión de Coordinación Pedagóxica do centro son comúns para todas as especialidades, pódense consultar no centro ou na súa páxina web.